ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM HÖGTIDSSAMMANKOMST Å HOTEL PHŒNIX

DEN 14 DECEMBER 1896.

Ordföranden, professor CHR. AURIVILLIUS öppnade sammankomsten med att hälsa de talrikt samlade föreningsmedlemmarna välkomna, särskildt de för första gången närvarande: jägmästare ÖHRSTRÖM och kandidat CRISTOW.

Därefter anmälde ordföranden, att Föreningen sedan sista sammanträdet genom döden förlorat sin ständige ledamot bruksägaren och kommendören KNUT OTTONIN LJUNGQVIST i Jönköping samt årsledamöterna fotografen ROBERT AUGUST ROESLER och kontorschefen i Mölndal N. B. PETERSON. I fotografen ROESLER, som under de nio år, han tillhört Föreningen, varit en mycket flitig och intresserad besökare af dess sammanträden, förlorade Stockholmsmedlemmarna en högt aktad personlig vän.

Sedan senaste sammanträdet hade till medlemmar af Föreningen invalts amanuensen i Kongl. Landtbruksstyrelsen, friherre CARL HELGE ÅKERHJELM samt skogsingeniören GOTTFRIED TIDÉN, Björna. Till ständig medlem hade öfvergått studeranden J. M. CRONVALL från Linköping.

Från ledamöterna konservator H. J. SPARRE-SCHNEIDER i Tromsö och fabriksföreståndaren I. B. ERICSON i Mölndal hade med anledning af årsdagen ingått hälsningstelegram, hvilka af ordföranden upplästes.

Ordföranden meddelade vidare, att Kongl. Maj:t äfven för 1897 i nåder täckts tilldela Föreningen ett anslag af 1,000 kr. såsom understöd för utgifvandet af »Uppsatser i praktisk entomologi».

Från Föreningens stipendiat för året, studeranden i Göteborg O. RODHE, hvilken under sommaren besökt Sundsvalls-

trakten, Indalsälfvens dalgång, Östersund, Åre och flera andra trakter i Jämtland, hade berättelse inkommit. Denna berättelse upplästes längre fram under sammankomsten af ordföranden, och framgick af densamma, att bland de af stipendiaten gjorda samlingarna bland annat funnos tvänne för Sverige nya skalbaggar, nämligen *Dictyoptera rubens* GYLL. och *Ptilium Sahlbergi* FLACH.

Föreningens styrelse hade föreslagit, att äfven under 1897 utdela ett vandringsstipendium å 60 kronor. Med full öfvertygelse om det gagn dessa stipendier under föregående år medfört, beslöt Föreningen enhälligt att gilla detta förslag.

Enligt Föreningens stadgar voro ordföranden, prof. AURIVILLIUS, styrelseledamoten, direktör HOLMERZ och suppleanten, landtbruksinspektör LYTTKENS i tur att afgå från sina befattningar. Alla tre omvaldes enhälligt för en tid af två år. Till revisorer utsågos apotekare H. ENELL och kassör G. HOFGREN samt till revisorssuppleant jägmästare H. WERMELIN.

Aftonens förhandlingar togo sin början med en utförlig »redogörelse för kriget mot ållonborrarna åren 1887—1896» af landtbruksinspektören A. LYTTKENS. Detta föredrag kommer att lämnas till införande i Föreningens tidskrift.

Med anledning af detsamma uppstod en liflig öfverläggning, i hvilken deltogo statsentomologen LAMPA, kapten KULLBERG, byråchefen MEVES och ordföranden.

Härefter höll direktör G. HOLMERZ ett inledningsföredrag öfver det för dagen uppställda öfverläggningsämnet: »Entomologiens betydelse för skogshushållningen». Direktör HOLMERZ framhöll först de beröringspunkter, som finnas mellan den redan af regering och riksdag beslutade entomologiska försöksanstalten samt de entomologiska forskningar och försök, hvilka voro behöfliga för skogshushållningen. Jordmåns- och terrängförhållanden samt de meteorologiska företeelserna utöfvade ett mycket stort inflytande på insekternas existensvillkor, hvarpå talande exempel anfördes. För ett uttömmande studium af insekternas lif fordrades således att taga full hänsyn till nämnda omständigheter samt den därpå beroende vegetationen af högre och lägre växter. Utrotningskriget mot skogsinsekterna komme ofta att få bestå i mera indirekta åtgärder, såsom bortskaffandet af mossbetäckningen å marken o. s. v.

Den entomologiska försöksanstaltens ganska vidtomfattande verksamhetsområde vore nära sammanhängande med forskningsområdet för en svensk forstlig försöksanstalt. Förhoppningar funnos nu, att äfven den senare anstalten skulle blifva en verklighet. Den skulle få till uppgift att söka utforska våra skogsträds biologi och **alla** därmed i samband stående företeelser, sedda från forstmannens, botanistens, zoologens, agrikulturkemistens, agrikulturfysikerns och meteorologens olika synpunkter.

När de entomologiska och forstliga försöksanstalterna hunnit i samarbete vetenskapligt klargöra en del för forstmannen och entomologen outredda frågor, torde sedan värdefulla bidrag kunna lämnas till bekämpande af kalamiteter, mot hvilka nu jordbrukaren, skogshushållaren och trädgårdsodlaren stå maktlösa.

Att insekthärjningarna i det hela icke blifvit så märkbara i våra skandinaviska skogar som å den söder om oss belägna kontinenten, berodde på, att olika åldersklasser af träd i våra naturskogar vore blandade om hvarandra, samt därpå, att insekterna i allmänhet blott angrepe vissa åldersklasser. En häpnadsväckande mängd mindre försigkomna skogsplantor angrepos och dödades dock äfven hos oss af insekter, på samma gång tillväxtförlusten å äldre träd genom insekthärjningar vore synnerligen stor. Äfven vår skogshushållning tvingades i allt större utsträckning in på kultur i st. f. naturskogens fält, och därföre hade vi äfven hos oss att förutse allt mera ökade skogsförluster genom insekternas förvållande. Från Skåne anfördes redan inträffade, ganska betydelsefulla sådana förluster å yngre tallkulturer.

Till slut påpekade direktör HOLMERZ den betydelse insekterna hafva för vissa träds och buskars befruktning samt för myllbildningen.

Den härefter följande öfverläggningen blef både liflig och uttömmande.

Lektor A. NILSSON framhöll bland annat, hurusom de problem, hvilkas lösning en skogsentomolog borde få om händer att söka åstadkomma, vore ganska invecklåde, då de omfattade företeelser, som fortginge under en följd af år och oftast stode i samband med primär- och följdsjukdomar. Undersökningarna behöfde i fråga om skogsinsekternas biologi oftast ske ute i det fria. Litteratur, utrotningssätt o. s. v. vore, hvad dessa

insekter beträffade, också oftast olika dem, som röra de för landtbruket skadliga leddjuren. Då man därtill vid den landtbruksentomologiska anstalten väl knappast kunde få tid öfrig att ägna åt skogsinsekternas studium, ville talaren ytterligare framhålla, att tillkomsten af denna anstalt ingalunda gjorde åtminstone en skogsentomolog obehöflig.

Ordförandens, prof. AURIVILLII och statsentomologen LAMPAS härpå följande anföranden utgjorde hufvudsakligast instämmanden i lektor NILSSONS sistnämnda uttalande, hvilket starkt betonades. Statsentomologen LAMPA redogjorde för de åligganden, hvilka han ansåg speciellt böra åligga en möjligen blifvande skogsentomolog. Anförandet kommer att intagas i tidskriften.

Undertecknad förevisade sedan tipulidlarver och beskref af dessa i sanden vid stranden af Lagaån åstadkomna gångar af sådant slag, att dylika skulle kunnat hafva betydelse i paläontologiskt afseende. En kort redogörelse för innehållet i detta anförande kommer att ingå i Föreningens tidskrift.

Byråchefen J. MEVES förevisade, såsom fortsättning af sitt anförande den 26 sistlidne sept. en del intressantare fjärilar, tagna sista sommaren på Vermdön, nämligen följande olika former af *Orthosia helvola* L.: *helvola* L., *rufina* L., *ochrea* TUTT, *punica* BORKH. och *rufa* TUTT. Vidare ett ovanligt mörkt rödbrunt exemplar af *Agrotis Dahlii* HB., jämte ett vid Rosersberg 1887 fångadt exemplar af ab. *candelisequa* ST., hittills ej angifven såsom svensk; två exemplar af *Agrotis castanea* ESP. — förut funnen i Sverige blott på Dalarö 1883 af W. MEVES och vid Erstavik (Sdm.) 1887 af H. WERMELIN — af hvilka exemplar det ena är var. *laevis* HAW. och det andra en antagligen förut ej beskrifven mörkt sotgrå form, med otydliga teckningar; ett exemplar af den icke förr såsom skandinavisk antecknade *Phasiane clathrata* L. ab. *cancellaria* HB., jämte en mörk, förut troligen ej beskrifven aberration af samma art från Helsingland; samt slutligen en den 24 aug. tagen ♂ af den ytterst sällsynta *Cidaria firmata* HB., hvilken inom Sverige eljest blifvit funnen endast af K. F. THEDENIUS, äfvenledes i Stockholmstrakten.

Vid slutet af sammankomsten framlade ordföranden inför Föreningen 2:dra delen af dess sekreterares, kapten C. GRILLS

värdefulla arbete: »*Catalogus Coleopterorum*» etc. Den långt framskridna tiden tillät ej att på denna sammankomst redogöra för någon del af innehållet.

Filip Trybom.

SPÅR AF TIPULIDLARVER Å SANDIG STRANDMARK.

MEDDELANDE VID ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS SAMMANKOMST DEN 14 DEC. 1896.

AF

FILIP TRYBOM.

I prof. A. G. NATHORSTS för paläontologien så betydelsefulla arbeten öfver evertebrerade djurs spår beskrifvas äfven spår, som åstadkommits af insektlarver. Åtminstone i ett fall angifvas de spårlämnande djuren hafva varit dipterlarver. Oftast tyckes man emellertid hafva stannat i villrådighet om, hvilka de larver varit, som förorsakat ute i det fria anträffade spår. Jag tror mig därföre böra omnämna ett slags dipterlarver, hvilka under vissa förhållanden åstadkomma mycket talrika och distinkta, på lämplig grund också sannolikt karakteristiska spår.

En förmiddag i slutet af sistlidne september besökte jag efter en regnig natt stranden af Lagaån vid Resta, mellan Laholm och åmynningen. Marken närmast vattnet samt botten ett stycke ut i detta var mycket långsluttande och bestod af fin sand, blandad med något slam. På ett ungefär 15 m. långt och 2 till 5 m. bredt område korsades den fina sanden härs och tvärs af ett slags gångar, hvilka genast ådrogo sig uppmärksamheten. Där de bildade det tätaste nätverket, lämnade de endast omkring en kvadratdecimeters oregelbundet formade rutor emellan sig. I allmänhet hade gångarna en mera rak, ej bågformig, riktning. Där marken var något mjukare, bildade de tunnelformiga, cylindriska rör. Mestadels bestodo de dock af öppna